

درگاه

اون بش کونده برنشر اولئور

برنجی سته : برنجی جلد

نومرو : ۲

۱ مایس ۳۳۷

قرارم یوق جهانده تیز کیدرم
بوصورت ملکنه مهمانه کلدم
بم یوسف بوکون کنعان بلند
بدن مصرنده کی زندانه کلدم
بکا دوز خدر آتیز قامو جنت
آنک غیریته چون بیگانه کلدم
بو نفسک لشکرین قیرماغه دائم
بهادر اولوب میدانه کلدم
.....
حقا بیلدم که آدم طوغری یولدر
آنکچون صورت انسانه کلدم

« اشرف اوغلی » تصوف تلقیلری اعتباریه
اوندن اسکي متصوف شاعرلره نه قادیار یاقینه تلقیلری
نشر وتلقین ایچون کوستردیکی جهد وغیرنده اولردن
آز دکادر . « اشرف اوغلی » بالخاصه بر طریقت
مؤسس اولدی ایچون اطرافنده کیله متصل کامل بر
مرشده اتسابک انسان ایچون عادات بر ضرورت
اولدیفندن بحث ایتقدرد . دیوانده خلقی کندیته دعوت
ایدهن خطابه لر اولدیه مبدولدر :

هر کیمک کیم عشق یوق حیواندرد
کرچه کیم صورتده اول انساندرد
سورتا انسان ولی حیوان صفت
معینه اول بلهم اشدلندرد

*

کل بو عشقک شیریندن نوش ایملکل
کل بو عشقه باشوک تا ابد خوش ایملکل
کل بروکل عشق الله طولو بیانه کنور
کل بو مجلسده بوکون سن جانی سرخوش ایملکل
کل بو عاشقار اوکنده بره سال ناموسنی
کل بوزهدی عشقه دکش عقل مدعوش ایملکل
کل بو عشق بازارینه کیر بوغه صات هب وارنی
کل برو کلی هوسدن کوکلنی بوش ایملکل

*

عشق صبروسی اولنلره کاسینلر تیار ایلم
ایبورم عشق شیرینی دوستدن خبردار ایلم
آچم باطنه کوزنی کوره کندیو کندوزنی
دوسته دوندردم بوزنی عالمدن بیزار ایلم

بن دوستی کوروب کلشم دورام سوروب کلشم
دوست دوستلره کلسون دیدی کلدیم که خبر ایلم
قولاوزم اول بولک دبلک بیلورم اول ایلم
جمع ایلدم قافله ی پس دوسته سفر ایلم
کل بوقافله به قاتل اولسون مملک باطل
کلسون عالم کلسون جاهل جعفر طیار ایلم

« اشرف اوغلی » خلقی کندیته چاغیر ،
حقیت یوله دعوت ایدهرکن دوشدیکي حق معنک
ویردیکي واجد و سرمستی ایله کوکلنک خسراخی

کیمکه عاشقه کوزندن بیلنه
بن بو عشقندن بر نفس آریلم
کرپوره کیم شرحه شرحه دلنه
عشقله بن بر دمی ویرمزم
عشقسز اولان عمریمک بیک بیلنه
اسم ورسی اشرف اوغلی رومینک
کول اولوب صاورلدی عشقک یلنه
قالادی نامی ، نشانی زوره
غریه واردی کندی عشقک سیلنه

خارجاً نه شکل وماهیته اولورسه اولسون
شعرلی ، « اشرف اوغلی » نک وجدانی قساعتی
چوق کوزهل تصویر واره اییدیور . « وحدت
وجود » فلسفه سنک الک آتشی ، الک متعصب سالاک
ومدافی اولان « اشرف اوغلی » ، دیوانده :

بن شاهی بومیدامک بن دوری بودورانک
بن جانی بجانارک غله دیردر هر جان
بن منصور دی دار ایدهن بن اغباری یار ایدهن
بن مرواری وار ایدهن بن هم کیدن هم طوران

دیهرک « وجود حقیق » نک « وجود ممکن » ده
تجلیته اشارت اییدیور . یوقی بعضاً ده قوتلی ،
دها جوشون هایقیرسور :

بن اول دائم وایق کوردنم سورتا انسان

« اشرف اوغلی » فی بولفسه سیله محاکمه ایده چک
اولورسه قی ، اونده ، مولانا جلال الدین رومیدن
باشلا یاری کندن اول کان بوتون متصوف شاعرلریمزک
تأثیرینی کورمه مک ممکن دکادر . اساساً تورک
متصوفلریمک « وحدت وجود » ترکیبیه خلاصه
ایدیان فلسفه لری ، آنادولیده اولا مولانا ک ،
موکرا سلطان ولد ، عاشق پاشا ، یونس امره کی
حق عاشقاریمک فیدسز ، دستورسز جهدلریله نعم
ایتمشدر . بولردن مؤخر اولان متصوف شاعرلریمز
تصوف اساسلاری الک زیاده مثنوی ایله مولانا
دیوانده ، ربانامه ، غریبانامه یونس امره نک
اشهرلرند بولیلر . بوجته اولنلره هپسند مولانا ک ،
سلطان ولدک ، عاشق پاشا و یونس امره نک بوبوک ،
شامل نفوذلری حسن ایدهرز . ابی موکرا کلش
اولفله برابر « اشرف اوغلی » یته بولنلرک تأثیرندن
قورتلانماشدر . دیوانی کوزدن کچیریلیرسه بوحقیقت
درحال نظاهر ایدهر . شومنظومه سیله « اشرف اوغلی »
کندیندن اولنکی متصوف شاعرلره نه قادیار یاقیندرد :

ازلدن عشق اودینه یانه کلدیم
ایچمد عشقک شرابن قانه کلدیم
جدا دوشش یارندن بر غریم
وصالن استیو هجرانه کلدیم
شول بلبلکه کلدن آبرو دوشدم
فراقیله بوخارستانه کلدیم

نونه سندن باشقا بر شی اولایان « اشرف اوغلی »
دیوانی ترکیب ایدن یازیلرک شکلا ی ، « اشرف
اوغلی » ندن اول قولانیلدش شکلرک عیندرد .
متصوف خلق شاعرلریمک اثرلری ، حالایته عجم
تأثیری آلتنده وجوده کان ادبی محصوللردن تقریب
ایدهن بو شکلر ، « یونس امره » دنبری خلق
ادبیاترک ده کیشدیریلره یقین قیافتیدر . الک زیاده
روحی برجسته نک جوشقونلغی اورتن بو قیافتلر ،
سبحی عشق فریادلرینه ، کوکاک حرارتیه دوداقلرد
عالمه تن ارشاد نغمه لرینه مؤثر ، معنوی بر آهنک
ویرمکده در . ذوقرک حساسیتی ممنون ایدن بو
آهنگده کیزل برحانک ماهیق مجهول ، هم دویولان ،
هم دویولایان بر تظاهری وار . « یونس امره »
نککیزل قادیار « اشرف اوغلی » نک شعرلرینه ده
باقیشان بو جرجوهر ، عصرلرک تویزی طاشلارینه
رغماً بوکون بیله چوق جانی ورنکایدرد .

« اشرف اوغلی » نظم آتی اولاراق هم چه
وزنی ، هم ده عروضی قولانمشدر . فکریمزچه بو
ایکی وزنه ده نظمی ریک اولان « اشرف اوغلی » نک
اثرلرند عروض ، بوسبتون ابکرتی بر الیسه
دوشوکلی کوستریور . مجده ده فضل موافق
اولان « اشرف اوغلی » نک قافیه تلقیسی تمامیه
پاکاشدر . فی الحقیقه نظمیلرند بوکونک دکل ، حتی
کندی عصریمک قوتی قافیه لرینه نادراً تصادف اولونور .
طبق « یونس امره » ده اولدیفنی کی شدتله ضعیف
اولان قافیلری اکثریا لغارک مختلف تصریفاریله
وجوده کتیرلشدرد .

متصوف خلقی شاعرلریمک هان جمله سی ، اثرلرینه
بدیی برقیندن زیاده معنویه حول ایده چک بر قدرت ،
وجدانلری تحریک وهراندیشه دن آزاده اولاراق حقه
صیغیندیراجق بر تأثیر ویرمک ایسته بولردی . بونک
ایچون وزنی استعمال ایدی و قافیه تلقیسی اعتباریه
« اشرف اوغلی » نک اثرلری خارجاً قصورلی
بولسه ق بیله ، بوکی شاعرلرک اثرلرند صنعت تمامیه
احمال ایدش ، نظمک ولسانک شکلی ، بلکه ایکنجی
درجه ده دخی دوشونولیرک یالکیز عاشق وعشقه
سرمست بر فلک خلجانی کیزلش اولدیفنی جهله اوی
یونده ممدور کوردلری .

« اشرف اوغلی » طبق عینی غایه ایچون جالیشان
خلق شاعرلری قادیار تام برسرستی ایله دویدلری
اولدیفنی کی . بولیه یوب کچورمشدر . بونک ایچون
اثرلریمک الک یارز صفتی صیغیلکیدر . بو نقطه
نظردن شو معلومه نک حقیق برقیعتی واردر :

دوشه لی عشقک بو جام ایله
خی برافدی بو خلقک دلیله
کوزلره پاشله هم قان آقیدیر
الا یاشم دلدیم سینه
زیرا آقدیقه کوزمدن قانی یاش
خوش تسلیلر کاور بن قوله
خوش یراشور عاشقه کوزی یانی

مرکز یا بلاسندن آشورق قره دزدن آق دکره کچرسه کز کوزلریکنز ، حافظه کز قطعه لر دولاشمش جهاننده بر سیاح کبی متنوع مملکت منظره لرله دولار .

آنادولی ، اطراف طاهرله جه وریش بوکس بریالادر . آنادولی ، سولری چاقیلر و قایالر اوزرنده کوپوره کز آقان کچیدلر و بوغازلر مملکتیدر . شمالده و جنوبده بر دیوار کبی دیک اولان ساحلر غریبه آله لر دکرز قییلرنده قویلر و بورولرله برداشته کبی ایشله عسدر .

آنادولی ، اورمانلر و بوغازلر یوردیدر . ساری و چوراق بر سرکز اطرافنده ییشیل و صبیق اورمانلر ، حیانت سرنی اکلش ، ارمن بر باشک ییشیل سارینی کبی کوزو کور .

کوچوک آسیانک شمالنده ، هر طرفه باییلان اکین تارلارله ، پول میوه آغاچلرله ، دائما حشیردایان اورمانلری و کثیف بولوطلی ساسیله بالافلرک آسوده حیاتی کورولور .

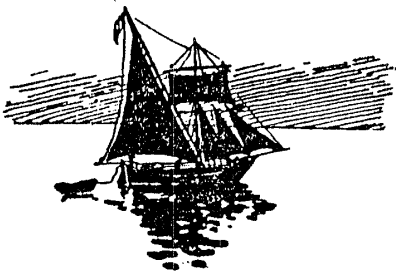
غریبنده ، دائما ییشیل دوران آغاچلری ، اورمانلری و زیتونلرله ، کوز قاماشدیران ضاسیله آق دکر مملکتلریکنز رنگا رنگ چهره سی کورلر . جنوبک یورتغال باغچه لر سوریه یی ، آطنه نک برکتلی اووه سی مصری خاطرلاتیر .

بو اولکه نک اصل خصوصیتی ، شرقیلی مرکزنده ، قلینده در . بربری آردی صره اوزانان بوز قیرلر سلسله سی عراق جولرینه ، شامک بادیه لرینه ایرانک صحرالینه منتهی اولور . بو قوراق منطقه ده ، بوکریلا دیارنده آره صیره ایجه و سیرک قواق آغاچلری ، نارین و قویو سرویلر کوی و شهر یوللاری کوسترر .

بو تون بوتنوع و کثرت ایچنده معنوی بروحدت ، قدسی والهی بروحدت آنادولوی اوپله سارمشدیرکه بونی کورمه یی بالکز مشرکاک کوزیدر . آنادولی ، کوکالری بر ، دیلاری بر ، دیشلری بر خلقت کوریدر . ایشته بو کثرت ایچنده کی بو وحدتله درکه بو کوچوک عالمده حفاک بو بوکسری نمایله آشکار اولدی .

حامد سعری

استانبول : ۱۳۳۷

مملکت منظره لر

کوبوک آسیا

بر یوزنده کی ملنلر و مملکتلر اکثریا قومشولری طرفندن ویرلن اسملرله یاد ایدلکده در . مملکتلرکده آدینی یانخیلر قومعسدر . « آنادولی » کله سنک اسکی یونانجه ده « نرق » معنایه کلدیکی سولرلر . فقط بو یاریم آطیه بو کون بوتون غرب ملنلرنجه « کوچوک آسیا » دینلکده در .

باشلی باشنه بر عالم اولدیفنی الک کوزل افاده ایدن بر تعبیر اولدیفندی ، یوقسه « آوروپا » نک یالانچی مدنیته فارشی « آسیا » نک اصل اسمنی طاشیق آرزوسندنی ندر ؟ سینی پکابی تحلیل ایدمبورم ، بو یاریم آطیه « آسیای صغری » ویا « کوچوک آسیا » دیه آکفده درین برذوق دویورم .

آنادولی حقیقه باشلی باشنه بو بوک برعالمدر ، و قتیله مملک عثمانیه نک ، پک هیبتلی برهلال شکنده ، آق دکرز قوجانلار دینی و هریری بر آنادولی قدر بو بوک اولان عراق ، سوریه ، مصر ، طرابلس غرب ، قافقاسیه ، روم ایلی ... کی کشورلرمنک اوچ نطمه نک اوزرنده اوزاندینی زمانلری خاطرلایانلرک نظرندده احتمال آنادولی اهمیتیز ، چوراق ، فقیر بر اولکه کیدر . فقط آنادولیه بر آنا یوردی اولورق باقدینم زمان هرکوشه سنده اسکی کشورلرمنک بر پارچه سی صانلایان بو نطمه قلیزده بریکن آجیلری اونوتدیره جتی کبی کورونیور . بو مبارک اولکه بوتون اوصافله و کوزلاکیله جانلانیور .

آنادولوی بو اوشالسز قطعه یی وصف ایتک بو دیارک رنگ رنگ اقلیملرندن ، کاه سسزجه کاه چاغلایه رق آقان ابرماقلرندن ، دائما حشیردایان ییشیل اورمانلرندن ، نهایتسز بوز قیرلرندن ، کتچ وادیلرندن ، باشی آغارمش طماغلرندن بحث ایتک ایسترم ...

یکی حییات مسافه سنده هنوز هنری ، صنعتی کوسترمه مش اولان آنادولی تورک نک یاپه جینی معوره لرک ، شهرلرک نقشلریله سوسله مش بر آنادولوی خیالده جانلاندیره بورم ، چونکه اوهر حالده تصورلرک موقنده .. بن بالکز بو کونکی خراب آنادولویله طبیعتک بشش ایشش اولدینی کوزلاکاری تصویر ایدم یاسم ییشیر .

آنادولی بر تنوع مملکتیدر . بو اولکه یی طانقی ایچون بالکز بر پارچه سی کورمک کافی کاز . اونی بوتون هیبتله کورمیلیدر . مملکتک برکوشه سته طلیقوب قالانلر بوشالسز عالمک کوزلاکینی آلاینه مازلر . اسکندرونندن باشلاوب بطومه قادار ساحلری دولاشورق چشید چشید اقلیماره اوغراسه کز ،

هابقیر یوردی . دیواننده بر فریاد حالنده قلبنک درینلکندن کله رک یوکسه ان نغمه لر ، اولک ایچنده یانان علودن صیجرامش برر قبولیم کیدر .

یوره کیمه شرحه شرحه یاره لر اوودی بو عشق غارت ابتدی کوکلم اوین یغمایه ویردی بو عشق شیمیدی حاکم کوکلم اقلیمه عشقدر .

عقله ، نفسه ، تنه ، جانه حکمی سوردی بو عشق .

*

جانی عریان ایدوب صالدم بو عشق دریا سته نا کاهان عشقک صانتسم دری همتاسنه جان وباش و دین و دنیا ویرم ، آلم درد یار مرهم اول درد اولدی آنچی یوره کم یاراسنه علم و عقل وزده و تقوی چون حباب اولدی بکا کلی سودادن کچوب دوشدم آنک سوداسنه ماسودان کوز یوموب کوردم آنک دیدارینی کندومزدن آل یودم کیردم فنا صحراسنه .

« اشرف اوغلی » نه دیوانیه متصوف خلق شاعرلیمز آراسنده اینی بر موقع ویرمیلیر . حق عشقیله جوشان قلبنک آه وواهندن عبارت سمیی ، صیجاق فریادلرله « اشرف اوغلی » بسطلکندن ، ابتدایلکندن اولدنج قورتولش ، معافیه الک آزادده بر روخک موفقی عافیه ایشش بر شاعر در . اونی شیمیدی به قادار طایعاش اولماضر عفوایدلر بر غفلتک اریدر . طبیعتککندن زیاده کوکلمک بهارینه ، قیضه معکس اولان اثرلرنده کنیش بر سربستی واردر . الهی بر عظمه کوزلری چوریش بر آدامک قایلدینی رعشه یله تیردرکن اطرافنی اونوتان « اشرف اوغلی » دیوانک بر جوق برلرنده « وجود مطلق » رجوع ووصول ایچون هر تورلو دنیوی دوشونجه لری دماغندن طرد وکندینی معنویتک حضورنده ترک ایشش ، حس اولتور . بوتون صنفه لری ، منظره لرله حیاتی ، طبیعتی « تملی جمال » عدا ایدن بو متصوف ، اوکا عاشق وارلنک فایه باغلی اولدیفنی دودنجه مضطربدر . بوک ایچون بقایه ، جاله وصولی بکارکن ، غفلت ایچنده دنیا یله مشغول اولانلری کندی یولنه چاغیر . مقده تسلی آرامشدر .

« اشرف اوغلی » نک دیواندن صوکر « مزکی النفوس » آدی برکتانی واردر . شیمیدی به قدر بر قاج دفعه طبع ویک اوچوز یکریمی ایکی سنه سنده اصل مندرجانتک بره یی علاوه یله نشر اولان « مزکی النفوس » ادبی قیبتدن زیاده دخی بر ماهیت عرض ایدر . بوندن ماعدا « اشرف اوغلی » نک تورکیه صوک اثری ، طریقتنامه سیدر . بایزید کتبخانه سی فهرستنده تصوفدن باحث بر ائیریک اسنده تصادف ایتدم . فقط بونلردن هیچ برینک بخشله علاقه لر یوقدر .

مارت ۲۲۷

محمد مهال